

Israël viert dertig-jarig bestaan Een gelukwens

Door ds. J. M. Snoek; predikant te Oostvoorne

Wanneer er iemand in Israël jarig is dan wenst men vaak: ad mea we-esriem (tot honderd en twintig). Men denkt daarbij aan de leeftijd die Mozes bereikte. De staat Israël bestaat nu dertig jaar, een kwart dus van de tijd die je een persoon toewenst. Maar een staat, en speciaal de staat Israël, mag men toch een langer leven toewensen dan een persoon.

De staat der Maccabeeën bestond slechts honderd jaar en ging toen, tengevolge van druk van buiten (de Romeinen en tweespalt van binnen) te gronde. We wensen Israël een betere toekomst toe!

Misschien moeten we, om bij het Hebreuws te blijven, *ad olaam* (tot in eeuwigheid) zeggen? Maar „eeuwig duurt zo lang”, ook al weet je wel dat het bijbelse *ad olaam* niet betekent: een tijd waar geen einde aan komt. Het gaat er bovendien toch ook om, hoe de tijd gevuld wordt, m.a.w. het gaat niet alleen om de tijd maar ook om de kwaliteit van het bestaan, hetzij van een individu, hetzij van een natie.

Vrede

Sjaloom, vrede, wensen we Israël van harte toe. Het woord is veel-betekenend. „De tijd, waarin de verhouding tussen Israël en de andere volken hecht en betrouwbaar is, wordt met het woord *sjaloom* gekarakteriseerd.

Het volk bevindt zich daar wel bij; het kan zaaien, oogsten, bouwen en vermenigvuldigen en aldus welvaart genieten. Zonder verbond (zonder duidelijke en bezworen afspraken betreffende de onderlinge verhoudingen) kan er geen *sjaloom* zijn, maar alleen bedreiging en angst.” (F. J. Pop, Bijbelse woorden en hun gehelm). „Bidt Jeruzalem vrede toe: mogen wie u liefhebben, rust genieten; vrede zij binnen uw muur, rust in uw burchten” (Ps. 122 vs. 6 en 7). Als er vrede is hoeft je niet meer te vrezen voor Palestijnen die onverhoeds landen en een bus met passagiers kapen.

Als er vrede is hoeft je geen fragmentatie-bommen meer te gooien op PLO-artillerie-stellingen die helaas in vluchtelingenkampen liggen. Je voelt je niet meer bedreigd en je hoeft zelf niet meer te dreigen, laat staan je bedreiging uit te voeren.

Als er vrede is hoeft je niet meer voortdurend te zorgen dat je militair sterker blijft dan je vele tegenstanders samen, waardoor je afhankelijk bent van Amerikaanse steun, omdat die je de levering van de meest moderne wapens verzekert: straaljagers, tanks, kanonnen, electronica, ja wat niet al; alles, behalve atoomwapenen, maar daar werk je zelf aan (men neemt aan dat Israël over enkele atoombommen beschikt, of ze op korte termijn kan fabriceren).

Sadat

Maar *sjaloom* omvat veel meer dan „geen oorlog en geen dreiging van oorlog.” Er is een verbond; je wordt door je burens erkend en aanvaard. Tot nu toe verkondigden Israël's vijanden herhaaldelijk dat het moest en zou verdwijnen.

De ontroering in en buiten Israël was dan ook groot toen president Sadat zijn befaamde reis maakte, waarmee hij Israël *de facto* erkende. De leider van Israël's militair machtigste tegenstander staat voor het oog van de hele wereld eerbiedig in de houding bij het spelen van het Israëlische volkslied, en spreekt daarna het Israëlische parlement toe. Geen wonder dat dit initiatief de hoop op

vrede in de harten van miljoenen, ook van zeer velen in Israël, deed herleven. Sindsdien zijn de onderhandelingen tussen Israël en Egypte in een impasse geraakt. President Sadat heeft zelfs verklaard, in het najaar te zullen aftreden indien er dan nog geen vooruitgang is geboekt.

Zijn reis naar Jeruzalem was een belangrijke doorbraak, en het is dan ook begrijpelijk dat velen nu teleurgesteld zijn vanwege premier Begin's gebrek aan bereidheid om, zelfs in het kader van een uiteindelijke vredesregeling, de bezette Westbank te ontruimen, of ook de in 1967 op Egypte veroverde Sinai-woestijn geheel terug te geven.

De Palestijnen

Toch dient men te bedenken dat het in het conflict in het Midden-Oosten uiteindelijk niet gaat om een geschil tussen Israël en Egypte, of tussen Israël en Syrië, uiteindelijk gaat het om het recht van het Joodse volk op een staatkundig bestaan, m.a.w. om de erkenning van de staat Israël door de Arabische volken; en om het recht van de Palestijnen op een staatkundig bestaan.

Vrede zou betekenen dat de artikelen in het handvest van de PLO waarin de ontmanteling van Israël als Joodse staat ten doel wordt gesteld, worden geschrapt en vervangen door nieuwe artikelen waarin Israël als Joodse staat wordt erkend en aanvaard. Maar de Palestijnen zullen tot deze erkenning en aanvaarding niet bereid zijn, tenzij Israël het Palestijnse recht op zelfbeschikking, met inbegrip van een staatkundig bestaan, erkent en aanvaardt. Echte vrede is het resultaat van verzoening, en de verzoening zal niet plaatsvinden tenzij je de andere partij de rechten toekent die je claimt voor jezelf.

Veiligheid voor Israël

Terecht claimt Israël een plaats onder de zon, een plaats waar het Joodse volk kan wonen in veiligheid. Het zal evenwel erkenning en veiligheid niet verwerven door een militair overwicht of door hard terug te slaan.

De inval in Libanon werd door Begin, na de Palestijnse terreurdaad bij Tel-Aviv, ingeluid met de slogan: „We zullen de kwaadaardige arm van de PLO afhakken.”

Nu waren de Palestijnen over zee gekomen. Hun aktie was voorbereid in een kamp in het noorden van Libanon, niet in het zuiden. Israël heeft langs de grens met Libanon een van elektronische waarschuwings-apparatuur voorziene heining gebouwd. Welke motieven men dan ook in Israël gehad moge hebben om Libanon binnen te vallen, het valt te betwijfelen of Israël's veiligheid erdoor bevorderd werd.

Bij de inval werden, volgens Israëlische opgaaf, 300 tot 400 terroristen gedood, daarbij een ongetwijfeld veel groter aantal Palestijnse en Libanese burgers. Naar schatting werden niet minder dan 150 000 mensen dakloos. Uit vluchtelingen kan men vrijwilligers voor toekomstige terreurdaden recruteran. Na de inval in Libanon nam ook de spanning in de door Israël bezette Westbank weer toe. Er worden stenen gegooid naar auto's met een Israëlisch nummerbord. Er worden bomaanslagen gepleegd, gevolgd door represailles van de kant van de bezettende macht. Het is een illusie te menen dat slechts een minderheid van de Arabieren in het bezette gebied de PLO steunt. Bij de verkiezingen voor opengevallen plaatsen in de gemeenteraden op de Westbank (april 1976) vielen 144 van de 188 zetels toe aan aanhangers van de PLO.

Ad mea we-esriem: tot honderd en twintig.

Verzoening mogelijk?

Wanneer men luistert naar openlijke uitspraken van de ene partij over de andere dan lijkt een vergelijk, laat staan verzoening, onmogelijk te zijn. Het handvest van de PLO zegt: „Het Zionisme is een koloniale beweging in zijn opzet, agressief en expansionistisch in (het nastreven van) zijn doel, racistisch en rassenscheidend in zijn gedaanten en fascistisch in zijn middelen en oogmerken.” (art. 19). Menachem Begin zei, in zijn toast tijdens het diner met de Amerikaanse minister tussen Israël en Egypte, of tussen Israël en Syrië, uiteindelijk gaat het om het recht van het Joodse volk op een staatkundig bestaan, m.a.w. om de erkenning van de staat Israël door de Arabische volken; en om het recht van de Palestijnen op een staatkundig bestaan.

Andere stemmen in Israël

Toch zijn er aan beide kanten ook andere stemmen geweest. Weliswaar klonken ze minder luid. Bepaalde dingen werden soms gezegd in een vertrouwelijk gesprek en later in het publiek tegengesproken, ook al omdat een openlijk erkennen dat je het hebt gezegd kon neerkomen op politieke zelfmoord.

Prof. Ariëli, lid van de „Beweging voor een ander Zionisme”, zei (in een toespraak tot een groep Nederlanders, oktober 1977): „Israël moet Joods en democratisch zijn. Dit is onverenigbaar met annexatie: als alle Arabieren in de bezette gebieden het Israëlisch staatsburgerschap zouden krijgen, zou Israël niet Joods meer zijn; als ze het niet zouden krijgen zou Israël niet democratisch meer zijn. Moreel gezien is het heersen van Israël over een ander volk niet te verdedigen; het zal leiden tot vernietiging van Israël en het Zionisme.” Vlak na de Yom Kippur-oorlog (oktober 1973) brachten een collega van me en ik namens de Wereldraad van kerken een bezoek aan Jeruzalem. We spraken o.a. met een hoge regeringsfunctionaris. Op de vraag of hij in principe bereid zou zijn tot een onderhoud met Arafat antwoordde hij: „Jazeker, als hij werkelijk zijn volk vertegenwoordigt kunnen we er niet onder uit, en dan ben ik bereid met hem te onderhandelen.” Niemand minder dan generaal Dajan verklaarde later: „Wanneer men een vergelijk wil bereiken moet men uiteindelijk rechtstreeks onderhandelen met de vijand. Dat zijn de Arabische staten, maar ook Arafat.” Het is bekend dat enkele leden van de „Raad van Israël voor een Israëlisch-Palestijnse vrede”, waaronder generaal Peled, enkele malen een ontmoeting hebben gehad met Palestijnse vertegenwoordigers. Tot nu toe vertegenwoordigden de boven-geciteerde stemmen slechts de

opinie van een kleine minderheid, terwijl de overgrote meerderheid de gedachte van onderhandelingen met de Palestijnen beslist afwees. De vredes-partij Shelli verkreeg 2 zetels in het parlement dat 120 zetels telt. Maar er komt nu een massa-beweging op gang. Vele duizenden Israël's demonstreerden onlangs voor „vrede nu”. Aan het hoofd staan ruim 300 reserve-officieren. Men kritiseert de houding van Begin en is van oordeel dat Israël thans vergaande concessies moet maken in ruil voor vrede. Het is nog niet duidelijk, in hoeverre men ook bereid is om de rechten van de Palestijnen te erkennen

Palestijnse stemmen

Ook aan de andere kant zijn er stemmen die voor onderhandelen met Israël pleiten, en daartoe bereid zijn. Generaal Peled (zie boven) sprak met leden van Al Fatah, de voornaamste organisatie in de PLO.

In 1973 zei een Palestijnse leider tegen mijn vriend en mij: „Als we onze eigen staat hebben, zullen we ons als een staat hebben te gedragen, ook jegens Israël”

Onlangs zei een topleider van de PLO: „Als Israël terugtrekt tot de grenzen van 1967 en een Palestijnse entiteit aanvaardt, dan komt er een einde aan de oorlog en zullen we blijvende vrede hebben. De Palestijnen zijn niet meer romantisch of chauvinistisch. Resolutie 242 van de VN noemt niet de rechten van de Palestijnen. Als dit verandert zullen we de resolutie aanvaarden (dat betekent: indirecte erkenning van Israël. JMS). Waarom vraagt Israël om onze

erkenning terwijl Israël weigert om ons te erkennen?”

Hoe de impasse te doorbreken?

Hoe kan men aan beide kanten bevrijd worden van de gevoelens van angst, van haat en van verbittering? Hoe kan de vicieuze cirkel van geweld en tegengeweld doorbroken worden? Soms zijn er alleen maar kleine stappen mogelijk. Soms moet je een grote stap nemen, zoals Sadat deed. Zelfs al zou zijn poging mislukt blijken te zijn, hij bracht iets op gang. Hoe doorbreekt men de impasse? Een verlegen jongen vroeg eens aan een meisje: als ik je vroeg om met me te trouwen, zou je dan ja zeggen? Het antwoord was: als je wist dat ik ja zou zeggen, zou je me dan vragen? Ik weet niet, of de impasse zo doorbroken werd, nl. door de ander te vragen kleur te bekennen maar zichzelf op de vlakte te houden. Nu gaat het tussen Israël en de Palestijnen bepaald niet om het afleggen van een liefdesverklaring. Wel zou een wederzijdse verklaring van intentie, vredelievender dan tot nu toe door beide kanten afgelegd, al een aanzienlijke stap vooruit kunnen zijn. Het is te hopen dat Moshe Dajan's recente reis naar Roemenië, kort daarop gevolgd door een bezoek van Arafat aan Boekarest, een aanwijzing is dat men althans pogingen doet in deze richting.

De Bijbel

De gelukwens *Sjaloom* is voldoende op het feest van Israël's dertigjarig bestaan. Ook veiligheid en verzoening met „de anderen” vallen er immers onder. „k Heb daarom aan andere bijbelse woorden geen behoefte. Evenmin aan bepaalde teksten. Al geloof ik persoonlijk, op grond van de bijbel, dat het Joodse volk nog steeds het volk van het verbond is. Je kunt teksten op een aanvechtbare manier gebruiken. Zoals m.i. de (zeer orthodoxe) professor te Jeruzalem deed, die Ps. 29:11 aanhaalde: „De Here zal zijn volk sterkte verlenen, de Here zal zijn volk zegenen met vrede.” Hij legde dat als volgt uit: de sterkte (opgevat als militaire macht) gaat als God's geschenk aan Israël vooraf aan de vrede.

En premier Begin gebruikt de bijbel om het bezet houden van de Westbank goed te praten. Ik vind dat dood-griezelig. Tijdens de Amerikaanse burgeroorlog zei eens iemand tegen Abraham Lincoln: „God staat aan onze kant.” Zijn antwoord was: „Dat vind ik onbelangrijk; wel belangrijk is het, of wij aan de kant van God staan.”

AR-kiesverenigingen gaan stemmen!!

Deze week hebben de secretarissen van de AR-kiesverenigingen een schrijven van het partijsecretariaat ontvangen m.b.t. de rechtstreekse verkiezing van leden voor het Europese Parlement, juni 1979.

Eén CDA-lijst

De kiesverenigingen – en de stemhebbende leden van de partijraad – wordt voorgesteld om voor deze verkiezingen samen met CHU en KVP met één lijst uit te komen. Krachtens art. 32 van de statuten is voor een dergelijk besluit een meerderheid van tweederde van de uitgebrachte stemmen vereist.

De kiesverenigingen kunnen stemmen in de periode van 21 april tot 31 mei. Op uiterlijk 31 mei dienen de gewaarmerkte stembiljetten retour te zijn ontvangen op het partijbureau. De najaarspartijraad van 12 november 1977 besloot tot het volgen van de

procedure, die van toepassing is bij de kandidaatstelling van de leden van de Tweede Kamer. Dit gezien de federatieve fase waarin het CDA verkeert.

Groslijst

Tegelijkertijd worden de K.V.'s verzocht namen te noemen van kandidaten die zij geschikt achten voor een eventueel lidmaatschap van het Europese Parlement. In afwijking van het aantal namen dat men bij Tweede Kamerverkiezingen voor de groslijst kan noemen, dat zijn tien namen, is besloten dat aantal dit keer te beperken tot vijf. De reden hiervan is het beperkte aantal afgevaardigden dat het CDA zal kunnen afvaardigen. Dit zal omstreeks tien kandidaten zijn, van de in totaal 25 personen die Nederland naar het E.P. kan afvaardigen. Ook hier geldt 31 mei als de uiterste datum voor het noemen van namen. De stemming door de Kiesverenigingen over de AR-kandidaten voor het Europees Parlement zal in oktober/november 1978 plaatsvinden.